

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

**Матеріали Всеукраїнської навчально-наукової конференції
з міжнародною участю**

**“ДОСЯГНЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ
ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ
СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ
(ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ) НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ”,**

**присвяченої 160-річчю з дня народження І. Я. Горбачевського
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою
відеоконференц-зв'язку)**

**15-16 травня 2014 року
м. Тернопіль**

ЧАСТИНА 2

Тернопіль
ТДМУ
«Укрмедкнига»
2014

Література

1. Андрейцев В. Сучасна правнична наука та освіта: на шляху до Болонського процесу / В.Андрейцев // Вища школа. – 2005. – №3. – С. 36-54.
2. Волосовець О.П., Вітенко І.С. Зміст і форми організації самостійної роботи студента у вищих медичних навчальних закладах IV рівня акредитації / О.П.Волосовець, І.С. Вітенко // Медична освіта. – 2004. – №1. – С. 5-8.
3. Сбруєва А. Болонський процес: пошуки шляхів підвищення конкурентоспроможності Європейської вищої освіти / А.Сбруєва // Шлях освіти. – 2008. – №1. – С. 18-21.

УДК 316.628:165.194:[37.091.31:616-089-053.2]-057.875

МОТИВАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА-МЕДИКА В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ

М. О. Макарова, О. В. Лятуринська

Запорізький державний медичний університет

MOTIVATION OF CONCEPTUAL ACTIVITY OF MEDICAL STUDENTS IN HIGH EDUCATION SYSTEM DURING CHILDREN SURGERY CLASSES.

O. V. Lyaturinska, M. O. Makarova

Zaporizhzhya State Medical University

Питання розвитку мотивації пізнавальних здібностей студента-медика розглядається як одна із складових професійної підготовки, як змістовний елемент цілісного освітнього процесу в результаті якого суспільство отримає високо кваліфікованого лікаря, а лікар задоволення від праці.

Відповідно до навчання по Болонській системі на кафедрі дитячої хірургії на практичних заняттях широко впроваджується набір відео сюжетів та відеофільмів по усім темам дитячої хірургії, що дозволило максимально приблизити студентів до конкретної клінічної ситуації, крім того при проведенні підсумкового контролю ми використовуємо комп'ютерну програму ситуаційних клінічних завдань різного рівня. Дане нововведення сприяє заохоченню студента до наукових досліджень та творчої діяльності, підвищує мотивацію навчання. Таке бачення вивчення дитячої хірургії як клінічної дисципліни дозволить покращити рівень підготовки студентів медичного факультету, та допоможе в визначенні майбутньої спеціалізації дитячих хірургів.

Developing of perceptual capability motivation in medical students is one of the composite in professional education as a sense of integral educational process due to which society will get high professional doctor as well physician will get satisfaction of activity.

According to the demands of Bologna process concerning education patterns, the chair of pediatric surgery is actively introducing a set of video materials on every subject of pediatric surgery. Using these materials during practical training helps to approach the tasks towards specific clinical situations. For resulting monitoring we use a computer program of situation problems of different levels, which contributes to unbiased evaluation of basic knowledge acquired at previous chairs and the standard of knowledge acquired during the pediatric surgery course. This innovation stimulates students' zeal for scientific research and creative activity. Such approach will increase training standards of the medicine faculty and help students to determine their future specialization in pediatric surgery.

Вступ. Нині проблема становлення висококваліфікованих фахівців набуває все більшого значення. Сучасне суспільство пред'являє випускникові медичного вузу, особливі вимоги, серед яких важливе місце займають високий професіоналізм, активність, вміння співчувати, навички спілкування на основі взаєморозуміння, знання медичної етики і деонтології.

Процес вдосконалення підготовки майбутніх фахівців в умовах сучасної освіти досить складний і обумовлений багатьма чинниками. Одним з чинників є міра адекватності мотиваційних установок вступу і усвідомлення значення отримуваної професії. Проблема мотивації є однією з фундаментальних проблем навчання. Разом з цим, навряд чи знайдеться інша така ж область психологічного дослідження, до якої можна було б підійти з таких різних сторін, як до психології мотивації.

Сучасне суспільство потребує людини, здатної самостійно мислити, ставити перед собою і суспільством нові завдання і знаходити їх рішення, бути готовим як до індивідуальної, так і до колективної праці, усвідомлювати наслідки своїх вчинків для себе, для інших людей і для навколишнього світу. Тому на перший план висувається розвиток пізнавальної мотивації студента.

Основна частина. Процес підготовки дипломованого фахівця-медика пред'являє нові вимоги до організації освіти, оскільки в суспільстві усе більш зростає необхідність розвитку потенціалу особи майбутнього фахівця-медика.

При цьому актуальним аспектом освіти є інтерес, що усе більш підвищується, до комплексного підходу формування і підвищення рівня мотиваційних аспектів в навчанні.

Таким чином, науковий шлях вирішення поставленої проблеми пов'язаний з розробкою концепції освітнього процесу з точки зору розвитку пізнавального потенціалу майбутніх фахівців. Стає очевидним, що при цьому потрібна певна система засобів і способів організації мислення студентів-медиків, яка дозволить самостійно будувати цілі медичного дослідження, розробляти поставлені завдання і успішно використовувати результати в медичній практиці, а також в освітньому просторі.

Питання розвитку мотивації пізнавальних здібностей студента-медика розглядається як одна із складових професійної підготовки, як змістовний елемент цілісного освітнього процесу, розробка якого дозволить зробити уявлення і висновки про специфіку, спрямованість і зміст учбової діяльності.

Розробка концепцій мотивації освітнього процесу, засновані на комплексних підходах, і є важливою сучасною проблемою у сфері підготовки фахівців-медиків. Це вимагає від усіх учасників освітнього процесу серйозної науково-теоретичної підготовки і розуміння специфіки діяльності майбутнього фахівця.

Головною особливістю підготовки майбутніх медичних працівників ми вважаємо комплексний характер підходу до формування і підвищення рівня пізнавальної мотивації. Саме це визначає особливості змісту і методів підготовки студентів до лікарської практики, їх спрямованість на самостійну пізнавальну діяльність.

В контексті інтеграції до європейського освітнього простору виникла необхідність в розробці нових форм та методів навчання з використанням прогресивних технологій виходячи із основного положення Болонського процесу, де в розділі 4 вказано на сприяння мобільності студентів, викладачів, наукових діячів, менеджерів освіти з ціллю забезпечення студентам доступу до учбових можливостей, а також відповідним послугам.

На кафедрі дитячої хірургії з курсом дитячої анестезіології в перший час знайомства зі студентами вивчаючих дитячу хірургію, як хірургічну дисципліну викладачі об'єктивно та всебічно оцінюють їх рівень вмотивованості та підготовки на попередніх кафедрах. Використання комп'ютерного контролю дозволяє практично уникнути суб'єктивності в оцінці знань, компактно отримати інформацію про засвоєння студентами знань з анатомії, фізіології, загальної хірургії та інших фундаментальних дисциплін, інтенсифікувати навчальний процес та здійснити об'єктивний контроль рівня знань студентів.

Відповідно до вимог Болонської системи освіти студент самостійно готується до практичного заняття, маючи перед собою перелік теоретичних питань. Але дитяча хірургія це клінічна дисципліна тому студента необхідно навчити медичній логіці, аналітичному та синтаксичному мисленню, умінню синтезувати отримані дані, які проявляються при клінічному розборі хворих, який проходить з аналізом усіх симптомів патології та її патогенезу. Так створюються зв'язки теорії з практикою, знайомство студента з формуванням клінічного мислення біля ліжка хворої дитини. Розгляд анатомічних змін, лабораторних даних, особливості клініки дозволяє студентам зрозуміти зв'язок функціональних змін з органічними та обрати патогенетично обґрунтоване лікування.

Сучасні комп'ютерні технології дозволяють поглибити рівень теоретичної та практичної підготовки, швидше опанувати знання і тому ще більше закріпити одержані дані біля ліжка хворого. Ми залучили до навчальної роботи відеотехніку. На кафедрі створені спеціальні відеофільми з різних тем дитячої хірургії. Під час занять для студентів організують показ відеофільмів з коментарями викладача та дискусією. В матеріалах відеофільмів використані відео сюжети відзняті в клініці під час оперативних втручань та учбові фільми. Така проведена робота дозволяє продемонструвати одночасно хворих зі всією патологією, яка розглядається на практичних заняттях навіть при відсутності їх в клініці.

Переваги навчального фільму в педагогічному процесі:

- великі дидактичні можливості
- дозволяє при необхідності повертатися до цікавих тем
- акцентувати увагу на головній проблемі
- об'єктивувати найбільш поширені помилки

Відповідно до навчання по Болонській системі з урахуванням нових тем на кафедрі продовжується набір відео сюжетів для відеофільмів по усім темам практичних занять.

Крім того при проведенні підсумкового контролю ми використовуємо ситуаційні завдання різних рівнів.

1 рівень – завдання потребує від студента поставити діагноз та скласти план лікування на підставі даних суб'єктивних, об'єктивних та додаткових методів дослідження.

2 рівень – за наданим діагнозом студент має описати скарги, дані анамнезу; об'єктивного та додаткових методів обстеження.

В програмі для контролю знань поряд з запитаннями в письмовій формі подається ілюстрований матеріал (фотографій ушкоджених патологічним процесом органів та тканини, рентгенограми та лабораторні показники. Проведення письмового контролю створює для всіх студентів однакові умови, що дозволяє об'єктивувати оцінку знань і бути готовим для ліцензійних іспитів.

Беззаперечно в обов'язкову форму підсумкового контролю теоретичної підготовки студента входить написання історії хвороби та реферат по одній з тем самостійної підготовки. На підсумковому занятті кожний студент захищає історію хвороби та викладає реферативні дані. Дане нововведення сприяє заохоченню студента до наукових досліджень та творчої діяльності, максимально наближає до умов майбутньої лікарської діяльності.

Таке бачення вивчення дитячої хірургії як клінічної дисципліни дозволить покращити рівень підготовки майбутніх лікарів-дитячих хірургів

Висновки. 1. Вмотивованість студента-медика до навчання розглядається як одна із складових професійної підготовки майбутнього лікаря, підтримка зацікавленості студента в отриманні знань, головна задача клінічних кафедр.

2. Заохочення студента до наукових досліджень та творчої діяльності, максимальне наближення учбового процесу до майбутньої лікарської діяльності дозволить підтримати високий рівень мотивації студентів до навчання.

Література

1. Богданова О. Е. Освітня діяльність як умова реалізації компетентного підходу // Інновації в освіті. – 2009. – № 7. – С. 11-23.
2. Боллобаш Я.Я. Організація навчального процесу у вищих закладах освіти. // К.: Наукова думка, 1997. – С. 62.
3. Ван дер Венде М.К. Болонская декларация: расширение доступности и повышение конкурентоспособности образования в Европе // Высшее образование в Европе. – 2000. – №33. – Том XXV.
4. Вахтина Е.А., Артюхина А.И., Великанова О. Ф. Передумови концепції формування учбово-дослідницької компетентності у студентів-медиків // Інноваційні технології в освіті: сб. ст. III Междунар. науч.-пр. конф. – Пенза: Приволж. будинок знань, 2010. – С. 24-26.
5. Глазиріка В.М., Снітковська В.О. Самостійна робота студентів як чинник професійної підготовки майбутніх фахівців. // Наукові записки. Серія: Психолого-педагогічні науки. Ніжин. 2005. – №1. С. 31-34.
6. Головань М.С. Інформаційна компетентність як об'єкт педагогічного дослідження // Проблеми інженерно-педагогічної освіти: Збірник наукових праць. – Харків: УПА, 2007. – № 16. – С. 314 – 324
7. Діденко М.М. Формування виховної функції в процесі взаємозв'язку лекцій, семінарських занять та самостійна робота студентів. // Проблеми освіти. К. 2001. В.26.С. 74-79.
8. Долженко О.В. Сорбонская и Болонская декларации: Информация к размышлению // Вестник высшей школы: Alma mater. – 2000. -№6.
9. Жалдак МІ, Морзе Н.В., Олійник А.Г., Рамський В.С, Вплив нової інформаційної технології на зміст освіти // Сучасна інформаційна технологія в навчальному процесі: зб. наук, праць. – К.: Знання, 1991. – С. 33–38.
10. Журавська Лариса Миколаївна. Педагогічні умови управління самостійною роботою студентів вищих закладів освіти : Дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Національний аграрний ун-т. -К., 1999. -218арк. – Бібліогр.: арк. 187-202.
11. Мілерян В.С. Методические основы подготовки и проведения учебных занятий в медицинских Вузах: Методическое пособие. – Киев, 2004. – 80с.
12. Мруга М.Р. Структурно-функціональна модель професійної компетентності майбутнього лікаря як основа діагностування його фахових якостей: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Мруга Марина Рашидівна. – К., 2007. – 250 с. – Бібліогр.: с. 202-223.
13. Наказ МОН України від 23.01.2004 р. №48. Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців
14. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003 – 2004 рр.)
15. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідальність. Наукове видання/ Я.Я.Боллобаш, І.С. Булах, М.Р. Мруга, І.В. Філончук. -К.:Майстер-клас, 2007. – 272с.
16. Хуторський А. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования // Народное образование. -2003. – № 2. – С. 58-64.

<i>С. А. Левицька, О. Д. Сапунков</i> ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ОТОЛАРИНГОЛОГІЇ АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ.....	177
<i>Г. О. Леженко, Ю. Г. Резніченко, С. В. Врублевська</i> ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «СТОМАТОЛОГІЯ» ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	178
<i>Г. О. Леженко, Ю. Г. Резніченко, С. В. Врублевська, О. Є. Пащикова, А. В. Каменецький, О. М. Лебединець</i> ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ KEYС-МЕТОДУ В ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «СТОМАТОЛОГІЯ» НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ПЕДІАТРІЇ ...	181
<i>Г. О. Леженко, Ю. Г. Резніченко, О. М. Гиря, О. Є. Пащикова, М. О. Ярцева, К. В. Гладун</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРІЇ СТУДЕНТАМ VI КУРСУ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ПЕДІАТРІЇ.....	183
<i>Г. О. Леженко, Ю. Г. Резніченко, О. Є. Пащикова, О. М. Гиря, М. Г. Лебединець, О. М. Лебединець, С. В. Врублевська, А. В. Каменецький, К. В. Гладун, М. О. Ярцева</i> ВПРОВАДЖЕННЯ СТРАТЕГІЇ ІНТЕГРОВАНОГО ВЕДЕННЯ ХВОРОБ ДИТЯЧОГО ВІКУ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ПЕДІАТРІЇ І ДИТЯЧИХ ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ	184
<i>І. М. Леськів, І. В. Жулкевич, І. Й. Галайчук, Н. О. Загурська</i> НОВІТНІ ВПРОВАДЖЕННЯ В ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЦЕС ВИКЛАДАННЯ РАДІОЛОГІЇ НА III КУРСІ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ	186
<i>Н. С. Лисенко, І. О. Вороньжєв, І. О. Крамний, Р. Ю. Чурилін, Ю. А. Коломійченко</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ З ПИТАНЬ СУЧАСНОГО ТУБЕРКУЛЬОЗУ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ	187
<i>І. С. Лобанова</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ І НАБУТТЯ НАВИЧОК КУРАЦІЇ НЕВРОЛОГІЧНИХ ХВОРИХ У СТУДЕНТІВ НА КАФЕДРІ НЕВРОЛОГІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. О.О.БОГОМОЛЬЦЯ	188
<i>Л. О. Лугова, О. М. Важнича</i> МЕТОДОЛОГІЯ ПОЗАНАВЧАЛЬНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ЗА УМОВ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	189
<i>В. Д. Лукашук, С. П. Хомаківська</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ПЕДІАТРІЇ СТУДЕНТАМ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЗА КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ ОРГАНІЗЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	193
<i>О. А. Льовкін, К. В. Серіков, Б. М. Голдовський</i> АЛГОРИТМ НАДАННЯ ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛИМ З ТРАВМОЮ ПРИ НАДЗВИЧАЙНИХ СТАНАХ НА ДОГОСПІТАЛЬНОМУ ЕТАПІ	194
<i>О. В. Лук'яничук, Н. Г. Кузєва, О. В. Вододюк</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ	196
<i>В.І. Мазур</i> ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ IV КУРСУ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ З ДИТЯЧОЇ КАРДІОЛОГІЇ В УМОВАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ НАВЧАННЯ	197
<i>М. О. Макарова, О. В. Лятуринська</i> МОТИВАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТА-МЕДИКА В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ	199
<i>Л. М. Маланчук, С. Л. Маланчук, І. М. Маланчин, З. М. Кучма</i> СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ	202